

Informace o církvi

1989

číslo 4

Chleba a víno darem tobě nesem
podle tvé vůle, Pane na nebi,
tobě se v oběť dává země s plesem,
jméno tvé svatá církev velebí.
Pastýře, otce dal jsi vlasti naší,
v něm po věky má národ útěchu,
k němu se prosba vzhůru k nebi vznáší:
oroďuj za nás, svatý Vojtěchu.

INFORMACE O CÍRKVI 4/1989

raccolta samizdat
© www.charta77.org

SVATOŘEČENÍ ANEŽKY ČESKÉ

Prefekt Kongregace pro svatořečení, kard. A. Felici, podepsal 11.2.1989 dekret o svatořečení bl.Anežky České. Práví se v něm: "Není pochybnosti o heroickém stupni ctností bl.Anežky České, panny řádu sv.Kláry, a to jak teologálních ctností víry, naděje, lásky k Bohu i bližním, tak i kardinálních ctností moudrosti, spravedlnosti, statečnosti a mírnosti i jiných s nimi spojených, jak to vyžaduje tento případ a účinek, jehož má být dosaženo." Ve spise, který dostali všichni účastníci konsistoře, je psáno: "Když byl šťastně ukončen průběh procesu, s důvěrou očekáváme, že Otcové kardinálové, arcibiskupové a biskupové a ostatní, kteří se účastní příští konsistoře, dají svůj souhlas, aby Sv. Otec, uzná-li to za vhodné, vykonal slavnostní kanonizaci bl.Anežky České, aby tak její oslava, po níž touží a na níž se těší především arcidiecéze pražská a Boží lid, který je v Československu, ale i sestry řádu sv.Kláry a ostatních tří františkánských rodin, jakož i řádu křižovníků s červenou hvězdou, byla k slávě Boží a cti církve."

Zasedání konsistoře 10.3.se účastnil i Otec biskup Škarvada, který poskytl rozhovor redaktoru Vat. rozhlasu. Z něho vyjímáme: "Kardinálové vstoupili do Klimentského sálu asi ve 12 hodin, nás tam zavolali asi 1/4 hodiny nato. Začal vlastní obřad zasedání konsistoře - dá se to opravdu nazvat obřadem, protože to je vyvrcholením kanonizačního procesu a trvalý důkaz, že už před koncilem existovala v církvi kolegiálnost. Na takovou konsistoř jsou totiž pozváni všichni biskupové, kteří dle v Římě "usque ad centesimum lapidem", tzn. až ke stému patníku od města Říma, v obvodu stamil. Nejprve přečetl konsistorní advokát, tedy laik, latinsky žádost o svatořečení pěti blahoslavených, jejichž procesy byly ukončeny. Krátce nastínil jejich životopis. Potom předstoupit před papežský trůn prelát stát, sekretariátu a dosvědčil, že procesy byly vedeny podle platných předpisů a vše je v pořádku. Nato se ujal slova Sv. Otec, který projevil ochotu blahoslavené kanonizovat, ale právě ve smyslu biskupské kolegiálnosti žádal přítomné o jejich souhlas. K mikrofonu přistupovali zástupci kardinálů biskupů, kardinálů kněží a kardinálů jáhnů, zástupci přítomných arcibiskupů, biskupů a opatů; každý latinsky svými slovy udával důvody, proč je vhodné svatořečení provést, a nakonec prohlásil: "A pro Placet." Nakonec promluvil zase Sv. Otec, vyslovil radost nad tím, že jsme mu dali souhlas, a vyhlásil, že je rozhodnuto, aby těch 5 blahoslavených bylo prohlášeno za svaté. V jednom případě dokonce vyhlásil i datum, v ostatních 4 případech /tedy i co se týká naší Anežky/, řekl, že datum bude ještě stanoveno. Hlavní ceremoniář požádal prvního notáře, aby o tom učinil zápis, a obřad byl skončen. Sv. Otec se s námi pomodlil Angelus Domini, dal nám požehnání a pak pozdravil jednoho po druhém. Když došla řada na mne, poděkoval jsem mu za naši Anežku, a on usmívaje se opakoval: "Anežka Česká, Anežka Pražská." Já mu přitom samozřejmě upřímně tiskl ruku, aby viděl, že jak Češi, tak Pražáci si toho váží a mají radost."

Na otázku redaktora, kdy svatořečení bude, řekl O. biskup: "To bych také rád věděl. Jako optimista bych ještě dodal: A kde bude? Myslím, že se o tom vyjednává. Datum snad bude stanoveno nejdříve. Je to nutné jak pro nás, tak pro lidi doma. My, i když se stále ještě modlíme, aby to bylo v Praze, musíme připravovat vše, aby to mohlo být i zde. A jistě nebude snadné najít někdy na podzim, snad 17.9. nebo 5.11., volnou neděli. Modleme se a doufejme," říkal kard. Beran, který se na to svatořečení tolik těšil."

SVĚTOVÝ DEN MLÁDEŽE

Letos se tento den konal s vůdčí myšlenkou "Ježíš Kristus - Cesta, Pravda a Život" v rámci diecézí. Mládež se na Květnou neděli shromáždila kolem svých biskupů. V Římě začal vigilií v bazilice sv. Marka, pokračoval v sobotu 18.3. setkáním Jana Pavla II. s mládeží v audienčním sále Pavla VI. a vyvrcholil účastí na obřadech Květné neděle na Svatopetrském náměstí.

V sobotu přivítal Sv. Otce kard. Poletti a tři představitele mládeže. Papež odložil připravený text a mluvil s mladými bezprostředně. Hlavní náplní byla závažná slova o Božím povolání každého člověka a každého křesťana, o povolání, jehož základem je Ježíš Kristus. Papež řekl mimo jiné:

"Ježíš Kristus nám zjevil, jaké je skutečné povolání a pravá důstojnost člověka. Zjevil nám Boha, Otce a jeho lásku. Právě toto zjevení vrcholí v události velikonoce. Chtějí-li mladí odpovědět na Kristovu výzvu "Následuj mě!", musí projít tímto ústředním tajemstvím. Výzva je to krátká, ale nesmírně bohatá. Člověk je tvor, který má hluboký cíl svého bytí, za nějž stojí za to se angažovat, pro který stojí za to žít. To je velmi důležité, protože tolik našich současníků trpí právě proto, že jim chybí odpověď na otázku proč žít, jaký smysl má život, naše úsilí, naše utrpení. V odpovědi na tyto otázky jsou všechna naše povolání v celé své různorodosti. Následovat Ježíše Krista je možno různými cestami, všechny společně pak tvoří poselství církve. Každý člověk má ve svém srdci vypsané Boží povolání. Nikdo nemůže žít jen tak pro nic, bez smyslu. Bůh nás předurčil, abychom žili v Ježíši Kristu, abychom žili ve věčnosti plnosti Božího života skrze Ježíše Krista v Duchu svatém. A Květná neděle je zvláště vhodná, abychom se zamysleli nad svým povoláním, nad svým posláním, jehož obsahem je nejvyšší příkaz, příkaz lásky, který má každý křesťan, každý člověk uskutečňovat ve svém životě."

V neděli po obřadech Květné neděle promluvil Sv. Otec k mladým před modlitbou Anděl Páně: "Eucharistická oběť skončila, docházíme teď k modlitbě Anděl Páně. Tuto neděli začíná Svatý týden, v jehož průběhu budeme prožívat Ježíšovo utrpení až po jeho drásvý a tajemný výkřik: "Bože můj, proč jsi mě opustil?", po němž vydechl naposled. Jak dobře víme, po jeho smrti brzy následovalo jeho zmrtvýchstání. Proto i my tento týden vykonáme s Kristem tuto pouť a přechod ze smrti k životu. Tato modlitba Anděl Páně je jakoby styčným bodem mezi přípravným údobím na utrpení, smrt a zmrtvýchstání a na jejich slavení. Můžeme tedy společně pohlédnout na celou duchovní pouť, kterou jsme dosud vykonali a která nám ještě zbývá. Prožijme tyto velikonoce s Kristem a přejdeme s ním též ze smrti k životu. Zároveň nám připomíná dnešní Světový den mládeže, jehož námětem jsou Ježíšova slova "Já jsem Cesta, Pravda a Život" a který se slaví ve všech diecézích, i zde v Římě. Při této příležitosti srdečně zdravím všechny mladé lidi, kteří dnes slaví tento den. Opakuji, že bude pokračovat v srpnu v Santiagu de Compostela. Obracím se proto k mládeži s výzvou, aby tam přišla v hojném počtu prosit o pomoc velkého apoštola sv. Jakuba za obnovu a růst onoho křesťanského ducha, jehož právě tato jeho slavná svatyně byla a je duchovním střediskem pro celou Evropu. Je to skutečně jedno z míst, která připomínají Evropanům evangelní poselství a z něho plynoucí misijní úsilí, jež jim bylo svěřeno k dobru a míru celého světa. Prožívejte křesťansky své mládí, aby se stalo zkušeností o růstu a radosti velikonočního světla!"

/Podle VR/

INFORMACE O CÍRKVI 4/1989: pagina 2

raccolta samizdat
© www.charta77.org

ÚMYSLY APOŠTOLÁTU MODLITBY NA DŮŠEN

Úmysl všeobecný: Za postupné rovnoměrné snížení atomových i konvenčních zbraní a za účinnou kontrolu obchodování se zbraněmi.

V poselství pro OSN v červenci 1988 papež Jan Pavel II. požadoval multilaterální a světové smlouvy o odzbrojení a připomněl, že tento problém se netýká pouze velmocí. Práví se tam doslova: "Velmoci chtějí své zbrojní arzenály snížit o polovinu. Přes tyto úspěchy nesmíme zapomínat, že snahy o odzbrojení se nesmějí omezovat jen na několik zemí a netýkají se jen jednoho druhu odzbrojení. Dále papež označuje novou mezinárodní dohodu o odstranění "nelidských chemických zbraní" za naléhavě nutné a požaduje snahy o odzbrojení také u konvenčních zbraní a obchodu s těmito zbraněmi. Zároveň si přeje novou odzbrojovací dohodu mezi velmocemi. Chválí vyhlášení rozhodnutí SSSR a USA při jednání o odzbrojení. Pozdravuje dohodu o snížení zbraní středního doletu z prosince 1977 ve Washingtoně jako "velkou novotu", především protože účastníci sami prohlásili, že jde přitom o první krok ke skutečnému odzbrojení. Podmínky světového míru jsou překonání národnostního sobectví a ideologie expansionismu jako i respektování lidských práv a rozvoj zemí Třetího světa. HBl 26/88

Velké obtíže vidí předseda Papežské akademie věd, italský profesor chemie Giovanni Battista Marini-Bettolo, při uskutečňování eventuelní mezinárodní dohody o zákazu chemických zbraní. V interview pro Radio Vatikan označil rozhodnutí 150 účastníků mezinárodní konference o zničení chemických zbraní a o zákazu jejich výroby v Paříži za pozitivní a nutné. Kontrola chemických výrobků je však podle jeho mínění obtížná, protože jedovaté plyny mohou být vyráběny týž průmyslovým závodem jako parfémy nebo léky. Další problém je, že nejnebezpečnější chemické zbraně jsou velmi podobné svým složením prostředkům k ničení škůdců v zemědělství. Jen vypracováním seznamů, v nichž výrobky a látky jsou nakupovány od nějaké továrny, by mohla být vykonáván, určitá kontrola. HBl 5/89

Za "závažné ohrožení míru" označil předseda Papežské rady "Iustitia et Pax" /Spravedlnost a mír/, kard. Roger Etchegaray, "podněcování k obchodu se zbraněmi" v chudých zemích Třetího světa. Dále kardinál zdůraznil, že církev se neztotožňuje s žádnou strategií mírových hnutí. Podstata církve spočívá spíše v tom, že je "vychovatelkou svědomí". Pro církev samou to znamená, aby své vlastní bytí přezkoumala jako společenství. Církev musí mít schopnost rozvíjet ne-li modely, tedy alespoň návrhy mírových vztahů. Rozum a víra vedou křesťana, aby "stále více" působil pro mír zbraněmi míru a stále méně zbraněmi války. HBl 44/88

Požadavkem zákazu války skončilo ve Stuttgartu "Ekumenické forum za spravedlnost, mír a zachování stvoření". 120 delegátů téměř ze všech vyznání MSR se sešlo na tomto "dosud jediném setkání církvi" 22. 10. 1988 a sjednotili se na "Stuttgartské prohlášení", že nukleární hrozba musí být překonána, protože pro své riziko a náklady jako nástroj všeobecného ničení není natrvalo účinná. Toto forum bylo předstupněm evropského mírového fóra, jež se má konat v květnu 1989 v Basileji. HBl 46/88

Mír na zemi, tuto horoucí touhu lidí všech dob, nelze uskutečnit a upevnit, leč když bude nastolen řád, stanovený Bohem, a když ho všichni budou mít v úctě.

Enc. Pacem in terris

Misijní úmysl: Abychom na přímluvu svatého Vojtěcha byli vedeni ke Kristu svatými biskupy.

MUČEDNICTVÍ SVATÉHO VOJTĚCHA

Potom uchopil hůl a s několika málo průvodci se odebral do země pruské... Toho dne byl předvečer svátku svatého Jiří mučedníka. Dříve než se ukazatel hodin doškrábl pátého stínu, sloužil mši svatou a po jejím skončení vstoupil neohroženě do hradu zvaného Cholin. Zabušil na vrata brány, jak je zvykem biskupů, a pravil: "Otevři, vrátný, posel Krále slávy chce vstoupit. Je znám jako Král všech možností, jehož otěží a mocí se řídí chod nebe i země." Strážce prý mu odpověděl: "Vrať se na výšinu a ukaž se na vrcholu, aby bylo nejprve vidět, kdo jsi." Bojovník Páně uposlechl jeho slov a postavil se tak, aby byl vidět na výšině, kterou ukázal. Jeden ze strážců strašlivě vykřikl podivně vysokým hlasem, když uviděl tvář Božího svätce, a hned se začali rojit muži i ženy. Bezbožníci utvořili šik a svorně obklopili Božího svätce a podívovali se, kdo a odkud je. Jeden z nich, který ho znal z dřívějšíka, řekl, že je to on, kdo kazí lid ponořením do vody. "Přišel, aby i nás podobným způsobem zahubil." Ozbrojený dav rozbíjel kameny jeho hlavu a běsnil. Celý zalit krví nehnutě stál a kázal, až šílený lid už neměl dost sil ke kamenování a doufal, že svatý mučedník skončí svůj poslední den. Dobrotivý Vojtěch poznáváje, že pro něho byla uchystána sláva většího vítězství, se vracel zpět a slavě památku zemřelých zpíváním hodinek, pokročil k odříkávání modliteb. Jeho podjáhen se ohlédl zpět a zpozoroval osm mužů, kteří spěchali za nimi, a hned to pověděl zbožnému biskupovi. Ten se vlídně usmál, aniž přestal odříkávat začaté modlitby. Náhle jeden z nich se na něj vyřítí a napřaženou sekerou a smrtelnou ranou z něho udělal mučedníka. Usmrcené tělo kleslo k zemi, duch však vstoupil do nebeské slávy. Jeho průvodci utekli a skryli se v nejbližším lese, aby si zachovali život.

Bezbožní vrahové připevnili useknutou hlavu na vysoký kůl, zbytek těla hodili do řeky, která tekla poblíž, protože si nepřáli, aby lidu svítilo zářivé světlo. Zatímco se toto dalo, pronášela hlava z kůlu proroctví o věčném životě. Jakmile bezbožníci provedli svůj úmysl proti svatému muži, uchýlili se do hradeb slavného hradu. Jak se vypráví, kráček nějaký poutník po pěšině podél řeky, kde se to stalo. Spatřiv hlavu nabodnutou na kůl, snal ji, ukryl do své mošny a spěchal rychlým krokem do Boleslavova sídla zvaného Hnězdno. Stanul před knížetem a vložil mu po pořádku celý příběh svatého mučedníka tak, jak ho znal. Pak vytáhl z mošny hlavu a přede všemi ji ukázal. Boleslav toužil po tak svatém předmětu i dal pocestnému peníze a koupil svatou hlavu. Potom vyslal posly a žáky svatého Vojtěcha s velkým pokladem, aby vykoupili ostatní tělo. Podivuhodná a neslýchaná věc: šest dní spočívalo vznešené tělo v řece, kam ho vhodili, sedmého dne vyplulo jako ryba ke břehu, kde bylo nalezeno. Hlava nabodnutá na kůlu bylo po tři dny strážena orlem, aby se jí nedotkl žádný pták. Když se Boleslav dověděl od poslů vyslaných napřed, že svaté tělo přichází, vyšel mu vstříc s nesčíslným průvodem a dal ho s náležitou úctou donést do svého města, kde ho uctivě uložil v chrámu.

Z Anonymní legendy o utrpení sv. Vojtěcha Sanctus Adalpertus /vydáno v knize "Slavníkovci ve středověkém písemnictví", Vyšehrad 1987/

Jan Zahradníček:

SVATÝ VOJTĚCH

Tisíce let tísni se mezi tvou smrtí a námi,
hukot ulů odešlých pokolení hřmí mezi tvým dechem a námi,
řev bitev a požárů mezi tvým tichem a námi,
pochody válečné duní mezi tvou chůzí a námi,
ale jak slunce, jež Josue zdržel, ty nad námi svítíš,
ty příbuznější než příbuzný každý rodinám našim,
ty ochrannější než ochránce každý národům našim.
Tvůj poslední výdech rozpoutal vichřici síly, již dýcháme
dosud,
tvůj poslední pohled nás vroucností dlouhou objímá dosud,
tvá poslední prosba nás pásy řek ze šira zemí těch spíná,
kde všude lid jeden jsi zkoušival v úchvatech misionáře,
kde všude řeč jednu, vždy jinou, vždy stejnou, jsi hlaholit
slýchal,
a zvonoviny z ní poprvé nabral pro chorálů dvojzpěv,
pro zvony ty horoucně k obloze vyzvánějící
Hospodine, pomiluj ny a Bogarodzica...

/Úryvek ze sbírky "Korouhve"/

ZLEPŠÍ SE OSUD BŘEVNOVSKÉHO KLÁŠTERA V PRAZE ?

V srpnu minulého roku poslal pražský arcibiskup kard. František Tomášek tehdejšímu předsedovi vlády ČSR L. Adamcovi dopis, ve kterém jej upozornil na rychle se blížící výročí založení benediktinského kláštera v Praze - Břevnově a zároveň na žalostný stav, v němž se v současné době nachází většina objektů klášterního areálu, a navrhuje předání do rukou církve k víceúčelovému využití. Od doby odeslání uplynulo více než půl roku, aniž by nejvyšší představitel naší církve dostal na svůj dopis jakoukoliv odpověď. Dopis přinášíme v plném znění:

František kardinál Tomášek
arcibiskup pražský

V Praze 18. srpna 1988

V ě c : Areál břevnovského kláštera

V roce 1993 bude se nejen u nás, ale i v širším okruhu kulturního světa připomínat tisící výročí založení benediktinského kláštera v Praze - Břevnově. Je to jedno z nejvýznamnějších středisek křesťanské kultury, které mělo po celé tisíciletí celoevropský význam.

Proto s tím musíme zavčas počítat, že v rámci oslav tohoto milénia areál tohoto kláštera se dostane do středu pozornosti jak veřejnosti naší, tak i zahraniční. Máme informace, že se už nyní, například v Německé spolkové republice, v Rakousku a v Itálii připravují oslavy tohoto založení naším prvním velkým Evropanem, pražským biskupem svatým Vojtěchem. Ve jmenovaných zemích se chystají symposia, přednášky a další akce. V této souvislosti jsme byli již dotazováni na současný stav a využívání tohoto komplexu. Jubileum tisícileté památky tohoto kláštera si naši věřící připo-

INFORMACE O CÍRKVI 4/1989: pagina 5

raccolta samizdat
© www.charta77.org

menou v rámci přípravy na milénium tisícího výročí mučednické smrti svatého Vojtěcha v roce 1997.

Proto si dovoluji upozornit na nedobrý stav téměř celého břevnovského areálu. Sousední kostel sv. Markéty s otonskou kryptou je krásně renovován, kdežto objekt kláštera s barokní zahradou a terasami, schodišti a s dvěma stavebními objekty, letohrádkem Vojtěškou a oranžerií, je ve stavu naprosto devastovaném. Tento stav by na návštěvníky neudělal dobrý dojem.

Podle našich informací nemá již současný uživatel objektu, ministerstvo vnitra, zájem o tento objekt a je ochotno jej vyklidit. V této souvislosti si Vás dovoluji informovat, že katolická církev, zastoupená arcibiskupstvím pražským, by uvítala převedení celého objektu kláštera do svých rukou a využila by jej ke svým církevním účelům. Jsou pro to důvody ekonomické i politické.

Důvody ekonomické. Obnova si vyžádá značné náklady. V současné době, kdy byly stanoveny jiné ekonomické priority a platí zásada úsporných opatření v celém národním hospodářství, by tyto náklady byly pro státní správu příliš náročné.

Důvody politické. Rozhodnutí o převzetí bývalého břevnovského kláštera do rukou církve by bylo zřetelným aktem dobré vůle vůči církvi a věřícím. Převádění klášterních a jiných budov do správy církve je průvodním jevem politické přestavby ve Svazu sovětských socialistických republik a má značný význam pro vnitropolitické a zahraničně politické vytváření klimatu vzájemné důvěry. Vzpomeneme např. na předání komplexu Danilovského kláštera v Moskvě, což bylo přenášeno v televizi.

Komplexu kláštera v Praze - Břevnově bychom používali jako víceúčelového církevního zařízení. K převedení břevnovského komplexu kláštera do rukou církve pro tyto účely jsem ochoten vyhlásit mezi věřícími doma i v zahraničí sbírku, která by přinesla finanční prostředky na rychlou adaptaci klášterní budovy a celého areálu tak, aby do jubilejního roku 1993 bylo vše v pořádku a mohli jsme jej domácím i zahraničním návštěvníkům představit v plné kráse.

Toto jistě oboustranně výhodné řešení bylo by podmíněno požadavkem záruk ze strany státní správy, že objekt bude opravdu ve správě katolické církve, konkrétně arcibiskupství pražského, a že bude sloužit výhradně církevním účelům. Je samozřejmé, že by toto řešení zároveň podstatně přispělo k dobrému jménu Československa ve světě.

S přáním pokoje a dobra

František kardinál Tomášek
arcibiskup metropolita pražský a primas český

Předseda vlády ČSR Ladislav Adamec
P r a h a

Na vědomí: Lubomír Štrougal, předseda federální vlády ČSSR, Praha
Miloš Jakeš, generální tajemník ÚV KSČ, Praha
Miloslav Štěpán, vedoucí tajemník MěV KSČ, Praha
Zdeněk Horčík, primátor hl. m. Prahy

Všichni svatí za nás prosťte, zahynouti nám nedejte!

NOTA: la pagina è tagliata in basso anche nel nostro originale.

INFORMACE O CÍRKVI 4/1989: pagina 6

raccolta samizdat
© www.charta77.org

EVROPSKÝ MOST MODLITEB

Loňským rokem započatá tradice - bohoslužba a adorace o vigílii svátku sv. Vojtěcha v rámci desetileté přípravy na jeho milénium v břevnovské bazilice - nabývá letošního roku nového charakteru.

Jak jsme Vás informovali v minulém 3. čísle, vyzval O. kard. Tomášek církevní představitele zemí spojených s životem sv. Vojtěcha /např. Polsko, Maďarsko, Německo, Rakousko, Itálie/ ke každoročnímu mostu modliteb za duchovní a mravní obnovu evropských národů, za prohlubování duchovní jednoty Evropy, za mír, vzájemné porozumění a respektování všech lidských práv.

K této významné duchovní iniciativě pražského arcibiskupa jsou pozváni všichni kněží a věřící v naší vlasti. Tematické bohoslužby slova se jistě budou konat v řadě farností. V Praze bude centrum bohoslužby slova s adorací v sobotu 22. dubna od 20.30 hod. v bazilice sv. Markéty v Praze - Břevnově.

PRVNÍ VÝROČÍ DVOU DOPISŮ OTCE KARDINÁLA K PETICI KATOLÍKŮ

Před rokem o svátku sv. Vojtěcha napsal O. kard. Tomášek dopis katolíkům v Československu a vládě ČSSR. S díkem bilancoval nejen velkou účast na podepisování petice, ale i mnohaletý statečný zápas o udržení víry u nás. V málo větech osvětlil současnou situaci a dal orientaci pro budoucnost. "Je třeba ujmout se svých práv i fakticky. /.../ Nebojte se tedy např. uskutečňovat plný církevní život v duchu Druhého vatikánského koncilu, ve farnostech i mimo ně. /.../ V této důležité chvíli našich dějin spojme odvalu s rozvahou, naději s trpělivostí, pravdivost s láskou."

Spolu s druhým dopisem vládě obsahuje programovou linii církve i do dalších let. Je třeba se k nim znovu vracet - a naplňovat je skutkem.

DESETILETÍ DUCHOVNÍ OBNOVY

Jako loni před svátkem bl. Anežky, tak letos před svátkem sv. Klementa Marie Hofbauera, patrona druhého roku Desetiletí, proběhla před jeho svátkem ve dnech 6. - 14. března nověna v pražském kostele Sv. Salvátora. Čtení, modlitby, úvahy na téma "Víra v moderním světě", zpěvy a ticho před Nejsvětější svátostí za velké účasti opět hlavně mladých.

V předposlední den byl přítomen bostonský kardinál Bernard Francis Law, který byl tím večerem hluboce osloven. Závěr v přeplněném kostele slavil otec biskup Liška. Obdobně se konala nověna i v jiných místech Čech a Moravy.

Letos už vyšly pastorační materiály pro tento rok v pražském arcidiecézním oběžníku; je možno si je vyžádat a rozvinout duchovní program intenzivněji, než to bylo možné loni.

"Lépe je mluvit s Bohem o hříšníkovi, než s hříšníkem o Bohu."

sv. Klement Maria Hofbauer

VÝBOR KŘESŤANSKÉ POMOCI

V oběžníku pražského arcibiskupství 3/1989 vyšly pokyny pro kněze i pro laiky. Ve farnostech je třeba vytvářet skupiny Křesťanské pomoci tím způsobem, že se někteří laici ujmou péče o potřebné členy farní rodiny: pořídí jejich seznam a získají schopné dobrovolníky pro návštěvy nemocných atd. Vše ve spolupráci s knězem, ale tak, aby se nezetížil, spíše uvolnil pro vlastní duchovní práci.

Podle došlých informací je někde mimořádně upřímný zájem celých skupin mladých katolíků o služby lásky bližním. Docházejí písemné nabídky také speciálnějiho nasazení v této oblasti. V arcibiskupském paláci /Hradčanské nám. 16/ byly zavedeny návštěvní hodiny VKP: každé úterý od 15 do 17 hodin.

Na dotaz o právním postavení Výboru jsme dostali odpověď: Ne ní to ani spolek ani instituce veřejnoprávního charakteru, nýbrž ryze vnitrocírkevní útvar. Ve farnosti je skupina KP dobrovolná aktivita obdobná např. chrámovému sboru, skupině liturgické /ministranti atd./, technické /opravy kostela, kaplí atd./ a jiným. V /arci/diecézi je Výbor KP obdobný např. skupině odborníků stavebních, právních, technických nebo liturgické či jiné komisi, kterou si biskup ustaví na pomoc při řízení diecézní pastorace a apoštolátu. Je možná i interdiecézní rovina, když např. všechny českomoravské diecéze mají společný Výbor pro Desetiletí duchovní obnovy. Protože praktikování skutků milosrdenství je od začátku církve integrální součástí jejího působení, je bez dalšího právo faráře vytvořit si skupinu pomocníků pro tento úsek vnitrofarní činnosti. Úkolem Výboru je koordinace různých aktivit, různé poradní služby a péče o kvalitu charitativní činnosti ve farnostech.

ROSTOU NÁM SÍDLIŠTĚ BEZ KOSTELŮ

Praha i jiná velká města se kolem sebe rozlévají do satelitních měst, podle starých měřítek už velkoměst. Bez kostelů. Je pravda, že doprava umožňuje /ale ne všude/ dobré spojení do centra a výběr kostela podle chuti. Jiná pravda je, že dojíždějící katolíci vlastně nepatří do žádné farnosti, jsou to jedinci nezaťkovaní v místním společenství jako ve vlastní rodině, kterou aktivně tvoří a vůči níž mají závazky. Na sídlišti chybí přítomnost církve odpovědné za masu jeho obyvatel po duchovní stránce. Osobní svědectví víry a lásky nemůže nahradit mlčenlivé svědectví seběmenšího kostela jako symbolu a domova živého a viditelného křesťanského společenství, které se tam schází, modlí se za ostatní a zve je vstoupit do otevřených dveří, když zatouží odejít na chvíli ze všednosti nebo když v životní krizi nevědí kudy kam.

Ze Sovětského svazu přicházejí zprávy o stavbě nových kostelů za peníze a rukama místních věřících; v Murmanskú např. v krátké době postavili chrám pro 2500 lidí v hodnotě 10 milionů rublů. Na Litvě se začínou stavět dva katolické kostely s povolením úřadů atd. atd. V Polsku si během minulých desetiletí prosadili katolíci stavbu mnoha set kostelů, původně proti vůli úřadů, nyní s povolením. V Praze docílili adventisté stavbu či rozšíření svých tří sborů v nedávno minulých letech.

Takže - kdy se sejdete vy, rozptýlení ^{věřící} muži, na svých sídlištích, abyste pozvali Krista mezi sebe a rozsvítili světlo před

jeho svatostánkem? Sloveňští bratři už neváhají, mají na programu postavit kostel v bratislavském sídlišti Štrkovec a perspektivně v Petržalce a Karlově Vsi. K tomu malý dodatek ze zprávy o jedné-
ní státních činitelů s představiteli katolické církve 1. února
1989 v Praze: "Vzhledem k novému osídlení obyvatelstva a urbaniza-
stice našich měst se diskutovalo o potřebě výstavby nových koste-
lů, čím by se dal prostor pro pokojné náboženské využití věřících."
/Katolické noviny 11/1989, str. 5/

Bratři inženýři, řemeslníci a vůbec hlava a ruce mající kato-
líci, co uděláte pro své děti, pro budoucí církev u nás, právě
teď?

AKTIVITA KŘESŤANŮ V SSSR

Na počátku druhého tisíciletí své existence stojí ruská pra-
voslavná církev před zcela novou situací: po sedmdesáti letech
pronásledování, umlčování, pomlouvání a zotročování světskou mocí
uvolnil stát pouta, protiprávní postup úřadů je zakázán a tím se
začalo alespon v malém rozsahu s napravováním zločinů spáchaných
proti církvi. Ovšem odluke státu od církve zapsaná v ústavě se dá-
le využívá jednostranně. Církev nemá žádné právo zasahovat do stát-
ních záležitostí, zatímco stát udržuje i nadále církev v naprosté
závislosti. Nicméně tvrdé zákony o kultu z roku 1929 se vykládají
velkoryseji. A tak např. podle údajů metropolity Filareta z Min-
ska, který je představitelem zahraničního oddělení moskevského
patriarchátu, bylo v roce 1988 registrováno tisíc nových křestan-
ských obcí - tzn. byly státem povoleny. Zákaz "náboženské propa-
gandy" se dnes interpretuje jinak a neuzivá se proti vystoupení
duchovenstva v masových komunikačních prostředcích. Metropolita
ruské pravoslavné církve se účastní rozhlasových a televizních
diskusí, o velkých svátcích přenášejí media průběh bohoslužeb a
v novinách se uveřejňují příspěvky duchovních a zprávy o jejich
činnosti. Zdá se, že má být korigován po dlouhá desetiletí propa-
govaný obraz zaostalosti náboženství a že přinejmenším ruská pra-
voslavná církev a její duchovní mají se stát přijatelnými pro spo-
lečnost. Četné konfiskované kostely a některé kláštery byly navrá-
ceny a bylo zrušeno jako protiústavní předkládání občanských prů-
kazů při křtu a církevním smrtku.

Všechna tato opatření působí na církev příznivě, dávají šan-
ci k obnově, ale zároveň s sebou přinášejí problémy. Jsou to pro-
blémy vítané. Nejnaléhavější z nich je v současnosti enormní pří-
růstek křtů. Počítá názoru arcibiskupa Melchisedeka ze Sverdlovska
je tento přírůstek vysvětlitelný tím, že už se při křtu nežádá
předkládání občanských průkazů. To mělo pro dotyčné lidi daleko-
sáhlé následky. Kněz musel odevzdané průkazy předat výkonnému vý-
boru strany; ten zjistil pracoviště nově pokřtěného nebo rodiče
dětí - uvědomil vedení podniku, kde byla jména pokřtěných vyvěše-
na na černé tabuli a byla svolána schůze, kde se pokřtěným nadáva-
lo a vyhrožovalo. Dále pak byli pokřtění vylučováni z pořadníku
na byty, prázdninové tábory, lázeňskou péči a místa v mateřských
školách. Protože toto šikanování nyní odpadlo, dostávají faráři
denně až 50 žádostí o křest. Arcibiskup Melchisedek řekl v září
1988, že toto číslo se netýká jen jeho diecéze na Urale, ale že
je potvrzeno i z jiných oblastí Sovětského svazu. Problém spočívá
v tom, že stát dovoluje náboženskou přípravu na křest, kterou cír-
kev vyžaduje, pouze jako výuku jednotlivců, což nesmírně přetěžuje

kněze. Mimo to dřívější ateisté konvertující ke křesťanství přiná-
šejí neklid do pravoslavných farností zvyklých na tradici. Na dru-
hé straně však poskytují tito lidé neocenitelnou pomoc při rozví-
jející se práci na obnově.

"Noví křesťané" často přicházejí k víře až po dlouhém hledá-
ní Boha. Skoro vždy předchází rozhodnutí těžký vnitřní boj: na Zá-
padě o tom existuje mnoho dokumentů. Tomu odpovídá pevné přesvěd-
čení těchto věřících - tisíce z nich prošly pro víru vězenskými
tábory. A právě bývalí vězňové, kteří v zajetí našli u příslušní-
ků jiných náboženských skupin stejnou odvahu k vyznání víry, mají
dnes jiný vztah k ekumenismu, než je obvyklý přístup pravoslav-
ných. Avšak i věřící, kteří byli ušetřeni zkušeností tajných spo-
lečných modliteb v nějakém skrytém koutku pracovního tábora, vidí
často to podstatné v poznání Boha a úctě k němu, ne však v rozdí-
lných teologických přístupech. Teologická rozlišování často vidí a
hodnotí jako malichernost. I když se tito křesťané často "vracejí
k víře předků v naivním zaujetí a téměř romantickém záchvěvu",
jak napsal ve své analýze církevních poměrů za Gorbačova Kiril
Golovin, představují dalekosáhlou náboženskou toleranci.

KNA

THDR. J. ZVĚŘINA ŽADÁ ZRUŠENÍ ROZSUDKŮ NAD HAVLEM A SPOL.

Dr. G. Husák
prezident ČSSR
P r a h a

V Praze 22. února 1989

Pane prezidente,

pražské rozsudky z 21. února t. r. vstoupí do dějin této ze-
mě jako jedna z nejmutnějších stránek. Ozvalo se svědomí celého
světa, ale byly přeslechnuty hlasy volající po spravedlnosti. Mar-
ně - jako vždy za této vlády. Je to mravní prohra. Nejde o výšku
trestu. Praha viděla popravy pánů r. 1621 na Staroměstském námě-
stí; viděla popravy a vysoké tresty v letech padesátých. Ale to
je už neblahá minulost. Odsouzení se nedopustili povstání, proti-
státních činů, více méně údajných. Jejich provinění spočívá v tom,
že jejich pietní akt byl hrubými policejními zásahy proměně v in-
kriminované obvinění. Bojíte se bezmocných - a to je důkazem vaší
slabosti. To, co podle vás provedla hrstka lidí, nestálo opravdu
za povšimnutí a zásah policie, tím méně tak brutální, a ještě méně
za soudní obvinění. Každý den trestu odnětí svobody těchto od-
souzených je obviněním, že v tomto státě neplatí smlouvy, dohody,
právo. Jakou úctu může mít vláda, která takto jedná?

Pane prezidente, nejsem politik ani právník. Ale lidská čest
a můj křesťanský cit pro spravedlnost mě nutí k protestu. Užívám
dobrodiní právních aktů, k nimž se tato vláda zavázala v Helsin-
kách, ve Vídni a Mezinárodním paktem r. 1976, a žádám Vás, abyste
jako hlava státu zařídil zrušení rozsudku těchto soudů.

Josef Zvěřina

Katol. mesačník 2/1989

Ve svých trampotách se raduj, v cizích buď pln soucitu! sv. Bernard

UVEŘEJNĚTE KARDINÁLOVY DOPISY Z LEDNA 1989 I

Redakce Katolických novin
Sněmovní 9
110 00 Praha 1

Karlova Studánka 13.března 1989

Vážená redakce,

obracím se na Vás jako na představitele tisku katolické církve, stejně jako např. členové strany se obracejí na svůj tisk, který zveřejňuje jejich názory /stranické/. Jak název Vašich novin říká, máte uveřejňovat názory katolíků, především pak jeho představitelů, jak to běžně dělá každý tisk.

Hlavou katolické církve u nás, jak je všem známo v našem státě, ale i po celém světě, je Otec kardinál František Tomášek, ke kterému se hlásíme my všichni věřící, který za nás mluví, byť naše diecéze i arcidiecéze jsou neobsazeny řádnými biskupy, jak by mělo na všech místech být. Tuto skutečnost, že hlavou naší "národní církve" je Otec kardinál, dokládají nejen věřící, ale i hlavy evropských států, pro které je Otec kardinál partnerem při jednáních, pokud přijíždějí k návštěvám našeho státu na nejvyšší úrovni.

Do Katolických novin může svůj příspěvek napsat kde který laik stejně tak jsou otiskovány dobré články kněží. Tím spíš by pak měly Katolické noviny aktuálně otiskovat okolnosti, dopisy Otce kardinála Františka Tomáška. Nikdo se nepozastavuje nad tím, že Rudé právo otiskuje celé články, dopisy, projevy svých představitelů, pokud se pak jedná o generálního představitele, automaticky vše tento tisk doslovně zveřejňuje, aby své čtenáře doslovně seznámil s jeho záměry i názory. Je to přirozené, mělo by automaticky to- též být realizováno i v našich Katolických novinách, že zde se budeme dovídat názory našeho představitele katolické církve Otce kardinála Františka Tomáška.

Změny a dění v Sovětském svazu bývalo vždy v tom dobrém pro náš stát inspirující. Myslím, že k následování nás vybízí i závěr XIX. všesvazové konference v červenci 88, kde bylo řečeno, že každý, kdo je ve veřejném tisku kritizován, musí mít právo na veřejné vyjádření se k této kritice. Otec kardinál byl opakovaně v Rudém právu kritizován, aniž mu byla dána možnost veřejně se ke kritice vyjádřit. Pokud tak nečiní Rudé právo, potom je morální povinností Katolických novin /když už ne jinde v televizi, rozhlasu nebo tisku/, aby představiteli katolické církve u nás umožnili tuto veřejnou reakci.

Katolické noviny nyní uvedly pouze zmínku o "listech Otce kardinála" panu předsedovi federální vlády Adamcovi, v nichž se vyjadřuje k pražským událostem ve spojení s 20. výročím sebeupálení Jana Palacha. Je však na místě, aby Katolické noviny uvedly plné znění těchto dvou listů, které byly veřejné a veřejně na ně v Rudém právu odpovídal předseda federální vlády /aniž si kdo mohl přečíst, na co vlastně reaguje/. Domnívám se, že když ve vývěškách našich kostelů v bruntálském děkanství mohou někteří kněží pro potřeby věřících zveřejnit ve vývěsce tyto dopisy, potom Katolické noviny tak mohou učinit pro všechnu katolickou veřejnost, za níž Otec kardinál se modlí, jíž slouží a za jejíž práva a potřeby bojuje. Věřím, že v tomto smyslu pokročí i demokratizace u nás, neboť když členové SNB /aniž jim to vadí/ mohou číst dopisy Otce kardinála v našich vývěškách, pak tak mohou činit všichni ve státě.

Přál bych Vám i Vaším čtenářům opravdovou radost. Pravá radost však spočívá ve vymýcení zla. Věřím, že společně můžeme všichni usilovat o tento cíl k dobru naší církve, ale i celého národa. V tom si pak dovoluji Vám popřát hodně úspěchů, statečnosti /k nepodrobování se zlu/, tak abychom všichni svým úsilím přispívali k slávě Boží /a ne své/.

S přáním dobra a pokoje

Prim. MUDr. Jan Vrabec
s manželkou Marií a celou rodinou
793 24 Karlova Studánka

Kopie na vědomí:

Otec kardinál František Tomášek, arcibiskupství, Praha
Otec Otakar Šváček, náš duchovní pastýř, farní úřad v Malé Morávce

ThDr. František kardinál Tomášek
arcibiskup pražský a primas český

Vážený pane kardinále!

S radostí a hlubokou vděčností jsme přijali Váš dopis z 21. tm. předsedovi vlády ČSSR panu Ladislavu Adamcovi, kterým jste se vyjádřil k událostem okolo dvacátého výročí smrti Jana Palacha. Promluvil jste v pravý čas a nám ze srdce. Věříme, že nejen nám.

Kopii našeho dopisu posíláme panu předsedovi vlády.

Praha 27. ledna 1989.

Ján Čarnogurský v.r., Milena Černá v.r., Jan Dus v.r., Jan Chudomel v.r., Jan Kozlík v.r., Miroslav Lehký v.r., Jan Litomiský v.r., Václav Malý v.r., Dana Němcová v.r., Michaela Němcová v.r., David Němec v.r., Martin Palouš v.r., Radim Palouš v.r., Miloš Rejchrt v.r., Jan Svoboda v.r., Martin Šimša v.r., Jiří Tichý v.r.

MODLITEBNÍ ZÁPAS

/Výňatek/

Tento "modlitební zápas" nerespektuje svobodu ani osobnosti. Je to forma nátlaku, která při nekritickém přijetí může způsobit přesně to, proti čemu "bojuje"! Modlitbu nemůžeme nikomu vnucovat jako jedinou formu křesťanské aktivity a pomoci. Chceme-li bojovat proti zlu, pak je nutné naplno zapnout tam, kde je to pro mne přirozené, tam, kde se vyznám, tam, kde mám odvahu /pastorace, služba odborná i pomocná práce, umění, ekonomika, politika, právo, výchova i výuka atd./.. Tuto svou nezištnou činnost pak musím postavit na přirozeném mravním zákoně, a pokud jsem křesťan, tak s Kristem a s modlitbou. Scházet se ke společným modlitbám je jistě velmi důležité a pro společenství nutné, i ustavení řádu je nezbytné, ale?... tento způsob vyhlašování modlitby jako celostátního zápasu se mi jeví poněkud nevhodným...

H-ypsilon

/Převzato z nového časopisu Volehrad č. 1/1989. Autor akcentuje nezdravé jevy, jež se projevíly v iniciativě katolíků na severní Moravě, která si říká charismatická obnova./

OHLAS NA TELEVIZNÍ VYSÍLÁNÍ

Čs. televize,
ústřední redakce televizních novin
Praha 4 - Podolí - Kavčí hory

Věc: Oblas k vysílání u kulatého stolu dne 20.ledna 1989

Vážení,

debata u kulatého stolu byla jednostranná, proto celý její dopad vyzněl negativně a nikoho nepřesvědčil. Proč nebyli k debatě přizváni ti, jichž se to týkalo? Domnívám se, že kdyby byli pozváni, jistě by přišli. Mluvílo se stále o narušování veřejného pořádku, který vůbec narušován nebyl. Nikdo nebyl ohrožován, nebyla narušena veřejná doprava, chod obchodů, okna se nerozbíjela. Narušení veřejného pořádku, četná zranění, šikanování a zatýkání způsobily právě policejní zásahy. V debatě se také poukazovalo na platnost našich zákonů. Většina občanů našeho státu ví, že v naší Ústavě je zakotveno právo na shromáždění, právo na projev, náboženskou svobodu atd. Nyní tyto zákony jsou právními úpravami a vyhláškami změněny v neprospěch občana.

Shromáždění na Václavském náměstí dne 20.ledna 1989 nebyla demonstrace, ale vzpomínkový akt k uctění tragické smrti Jana Palacha před 20 lety. Datum úmrtí se náhodně kryje s datem podepsání závěrečného dokumentu vídeňské konference o lidských právech a tato souvislost je přišita na vrub Chartě 77, která pak vyvolala a organizovala shromáždění na Václavském náměstí za pomoci jiných iniciativ zavinila narušení veřejného pořádku. Kdyby však policie nevyvolala téměř vojenský rozruch, bylo by se shromáždění po pietním aktu pokojně rozešlo. Mohli jsme se o tom přesvědčit v následující středu. V zamyšlení nad těmito událostmi dospívám k názoru, že viník neexistuje. Je to spontánní projev národa, který po 40leté zkušenosti vlády jedné strany zjišťuje neúspěch vládnoucí třídy a jeho odraz cítí sám na sobě. Slibovaná vyšší úroveň se nedosáhla, naopak hospodářství víc než stagnuje a morální narušení a škody jsou nepředstavitelné.

Bylo také řečeno, že demonstrace nebudou vůbec povolovány. Ano, máte moc tak činit, ale tu lavinu odporu v lidech už asi nezastavíte. Lid se probudil, je schopen hájit svá nezadatelná práva a přinášet i nejtěžší oběti. To by měli odpovědní činitelé zvážit!

V úctě Anděla Bílková, důchodkyně
Přívozská 24, Ostrava 1

PS. Je lépe být obětí než pronásledovatelem, neboť pronásledovatel si uchová jen svůj zločin, kdežto pronásledovaný mučedník oslavuje Boha v důvěře v budoucí slávu.

Československá televize sdělila dopisem z 8.2.1989:

Vážená soudružno,

potvrzujeme tímto příjem Vašeho dopisu k událostem na Václavském náměstí v Praze. Děkujeme Vám za upřímná a otevřená slova, která jsou pro nás cenným poznatkem názorů naší veřejnosti.

podpis nečitelný

VE VÍDNI O LIDSKÝCH PRÁVECH A SVOBODÁCH

17. ledna 1989 podepsalo všech 35 států, účastníků následné Helsinské konference, také ČSSR, dokument obsahující mj. sedmáct bodů o lidských právech a základních svobodách, včetně náboženských:

- Zúčastněné státy potvrzují, že budou respektovat lidská práva a základní svobody, v tom svobodu myšlení, svědomí, náboženství a víry bez rozdílu rasy, jazyka nebo náboženství.
- Vyjadřují své odhodlání zajišťovat tato práva a svobody, jež vyplývají z vrozené důstojnosti člověka a jsou nezbytné pro jeho svobodný a plný voj.
- Budou rozvíjet své zákony, směrnice i politiku na poli těchto práv a svobod a uvádět je do praxe tak, aby zaručily jejich efektivní požívání.
- Pokud tak již neučinily, budou uvažovat o podpisu opčního protokolu, který uznává právo jednotlivce obracet se k mezinárodnímu výboru pro lidská práva zřízenému podle tohoto paktu.
- Zveřejní a rozšíří text Závěrečného aktu, Výsledného dokumentu z Madridu i tohoto dokumentu, jakož i všech závazných úmluv v oblasti lidských práv, aby byl přístupný každému jednotlivci.
- Účinně zajistí účast jednotlivce, aby znal své práva a povinnosti v této oblasti a jednal podle toho. Budou respektovat právo občanů, aby mohli aktivně jako jednotlivci i ve sdružení s ostatními prosazovat a bránit lidská práva a svobody.
- Dají podnět, aby se o lidských právech a svobodách vyučovalo ve školách a ostatních vzdělávacích zařízeních.
- Zajistí, že proti žádnému jednotlivci ani proti členům jeho rodiny nebude prováděna diskriminace jakýmkoli způsobem.
- Všem, kdo prohlašují, že jejich lidská práva a svobody byly porušeny, zaručí účinné opravné prostředky a plnou informovanost o nich. Umožní odvolání k výkonným, zákonodárným, soudním či správním orgánům. Zaručí slušné a veřejné slyšení před nezávislým a nestranným tribunálem za pomoci právníka vlastní volby.
- Poskytnou oficiální informaci, jak bylo rozhodnuto o jeho odvolání, aby se tak umožnilo účinně použít další opravné prostředky.
- Zabezpečí stálý pokrok v realizaci všech práv a svobod, mj. zajistí rovné práva mužů a žen.
- Zaručí svobodu jednotlivce, aby mohl uplatnit v životě své náboženství a víru, odstraní diskriminaci z důvodů náboženské víry; budou pěstovat ovzduší vzájemné tolerance a úcty mezi věřícími rozličných společenství a nevěřícími; zřídí a budou udržovat volně přístupná místa pro pobožnost a shromáždění; umožní přijímat dobrovolné peněžní i jiné příspěvky; poskytnou náboženskou výuku podle volby občanů; zajistí náboženskou a morální výchovu dětí v souladu s přesvědčením rodičů; nebudou bránit občanům, aby získávali, vlastnili a používali posvátné knihy, náboženské publikace; dovolí náboženským společnostem, institucím a organizacím, aby vyráběly, dovážely a rozšiřovaly takové publikace a materiály; vyhová zájmu náboženských obcí o účast ve veřejném dialogu i prostřednictvím sdělovacích prostředků; umožní, aby si náboženské

obce vybíraly, ustanovovaly a měnily své hodnostáře v souladu se svými požadavky a svobodně dohodnutým pořádkem mezi nimi a státem. Výkon uvedených práv svobody náboženství či víry může být omezen jen zákonem, který bude dbát mezinárodních závazků z této dohody plynoucích.

- Zabezpečí ochranu práv a svobod národnostních menšin, aby mohly uplatnit svou etnickou, kulturní, jazykovou i náboženskou identitu.

- Budou dbát práv každého na svobodu pohybu i pobytu v hranicích svého státu a práva opustit každou zemi, i svou vlastní, a opět se do ní vrátit. Omezení opřené o zákon nesmějí být libovolně zneužívána v rozporu se závazky, vyplývajícími z mezinárodních smluv a dohod, zvláště z Všeobecné deklarace lidských práv.

- Povolí bezpečný návrat domů všem uprchlíkům, kteří si to budou přát.

- Zajistí, aby nikdo nebyl podrobován libovolnému zatýkání, zadržování nebo vyhnanství. Se zadržnými nebo vězněnými se bude zacházet lidsky, s respektem pro přirozenou lidskou důstojnost, zakázáno je mučení a jiné kruté, nelidské nebo ponižující zacházení, takovým praktikám je třeba zabránit a trestat je.

- Chránit lidi před jakýmkoli psychiatrickými či jinými lékařskými praktikami, porušujícími lidská práva a svobody.

- Umožní jednotlivcům, aby mohli sledovat a napomáhat plnění závěrů této konference a sdružovat se s jinými k tomu účelu. Vlády usnadní přímé styky a komunikaci mezi těmito osobami, organizacemi a institucemi uvnitř účastnických zemí i mezi nimi, budou odstraňovat právní i administrativní překážky neslučitelné s ustanoveními konference, usnadní přístup k informacím a jejich plnění a zajistí rovněž svobodný projev názorů na tyto věci.

- Vlády zajistí, aby jejich příslušné právní normy byly přizpůsobeny přijatým závazkům, a uvedou je v soulad s povinnostmi převzatými jejich účastí na Závěrečném aktu. Budou posilovat vzájemnou důvěru lidí a národů, usnadní tok informací mezi státy i práci novinářů.

/Překlad Jiřího Hájka, Lidové noviny, únor 1989/

VÝZVA K DIALOGU

Koncem loňského roku vznikl Výbor čs. veřejnosti pro lidská práva a humanitární spolupráci /Opletalova 13, 110 00 Praha 1/ jako reprezentant současné politické moci v té oblasti, kde ČSSR jako jedna z mála zemí současné východní Evropy poutá pozornost světové veřejnosti pro svůj - mírně řečeno - neotesaný postup. Tento výbor má být patrně zástěrkou na nespravedlnost a bezpráví. Přesto však můžeme doufat, že i zde jsou lidé čestní a k dialogu připravení, a proto můžeme tento Výbor považovat za pokus o dialog - čas ukáže, zda se jedná o upřímně nabídnutou ruku nebo o pouhopouhou opravu fasády na velice oprýskané cestě totalitního režimu. V paměti nosme, že budeme-li se tam obracet s podněty ohledně porušování práv vězňů, poskytneme informace na vědomí O.kardinálovi Tomáškoví /loně na jaře nás k tomu ve svém dopise sám vyzval/ jako i těm, kteří lety práce ve prospěch nespravedlivě stíhaných prokázali obětavost i poctivost svým úmyslů.

Michal Holeček

DR. VÁCLAV FREI PÍŠE DR. DIENSTBIEROVI

/Výňatky z rozsáhlého dopisu opatřeného bohatým poznámkovým aparátem/

Prod. MUDr. Zdeněk Dienstbier, DrCs. V Praze dne 19. února 1989
předseda Výboru čs. veřejnosti
pro lidská práva a humanitární spolupráci
Opletalova 13, 110 00 Praha 1

Vážený pane profesore,

bylo mi tlumočeno Vaše písemné ujištění, že jako předseda Výboru čs. veřejnosti pro lidská práva a humanitární spolupráci chcete "respektovat uplatnění práv všech složek naší společnosti" a že si budete vážit spolupráce věřících a jejich duchovních". Toto ujištění vítám a dovoluji si Vám zaslat tři podněty, a to

- 1/ k většinu uplatnění věřících občanů ve veřejném dění v čsl. společnosti,
- 2/ k přiměřenému zastoupení věřících, zejména laiků, ve Výboru a
- 3/ k porovnání požadavků nedávné 31-bodové petice katolíků se situací u nás /.../

...První podnět pokládám za aktuální proto, že věřící občané sice tvoří významnou část naší společnosti, jsou však téměř nepřítomní v naší současné veřejnosti. /.../ Vím, že není v možnostech Výboru tuto situaci změnit, mohl by však o ní vydat veřejné prohlášení nebo ještě spíše vyjádřit vlastní stanovisko k obecným otázkám hodnocení života z víry a k souvisejícím otázkám právním, např. jako podklad pro jednání o nové ústavě.

Druhý podnět může Výbor /.../ ze své strany realizovat snáze. Upozorňuji však např. na reprezentování katolických laiků, kteří tvoří nejpočetnější skupinu věřících /.../ Katoličtí laici t.č. nemají u nás žádnou vlastní organizaci, dokonce už po desetiletí nemají legální možnost vzájemné komunikace mimo bohoslužby... Mazi věřícími jsou sice též osobnosti známé naší veřejnosti svou prací v různých oborech zejména kulturní činnosti, nejsou však širě známi jakožto věřící. /.../

Jedním z výrazně veřejných projevů katolických věřících u nás byla známá petice o 31 bodech. /.../ Jak ukázala masová odezva, formulace jednotlivých bodů byla praktikujícím věřícím srozumitelná a blízká. Pro občany se situací věřících zblízka neobeznámené může být užitečné doplnit širší společenský kontext požadavků...

Vážený pane profesore, vycházím z pevného přesvědčení, že věřící jsou zde, ve své vlasti doma, že si právem uvědomují svou společenskou odpovědnost za přítomnost a budoucnost naší společnosti, svých národů... a za uchování duchovních, etických a kulturních hodnot, které ve svých církvích přijali a které by chtěli dále rozvíjet. Jsem přesvědčen, že životem podle svého svědomí, svých zkušeností a tradic jsou a budou kladným přínosem republice i evropskému domu. Tyto myšlenky už léta předkládám přátelům i různým osobnostem našeho veřejného života. Odezva ze strany státních činitelů je minimální, zejména se mi nedostalo odpovědi na otázku, může-li naše společnost přijmout i současný /nejen historický/ specifický přínos věřících. /.../

Na vědomí:
František kardinál Tomášek
Synodní rada Českobratrské církve
evangelické

Dr. Václav Frei
Štěpánské 42
110 00 Praha 1

CÍRKEV PROTI RASISMU

Dokument Papežské komise "Iustitia et Pax" představil novinářům její předseda, kard. R. Etchegaray. Začíná slovy: "Rasismus zůstává tajemnou otevřenou ranou v boku lidstva." Účelem nového dokumentu je podnítit lidi k úvahám, jež povedou k bratrštější společnosti. Rasismus je v podstatě ideologie, která se opírá o "vědecky" a ideologicky zdůvodňované teorie o nadřazenosti určité rasy nad jinou. Takový rasismus nezmažl, nýbrž naopak nebezpečně vzrůstá v různých formách, z nichž některé jsou i ústavně zakotveny, např. v tzv. apartheidu. Rasismus ostatně podporuje všechny formy diskriminace, včetně náboženské. Rasismus jako takový je založen v jádru na kultu odlišnosti, jež je prohlašována přímo za posvátnou. K jeho odstranění je tedy nezbytné dovolávat se rovnoprávnosti všech menšin a jejich práva na vlastní osobitý rozvoj.

Křesťanské učení hlásá důstojnost všech ras bez rozdílu spolu s jednotou lidského pokolení. K tomu je nutné stálé přesvědčování a výzvy, aby věřící v tomto ohledu vydávali svědectví vlastním životem, neboť pak bude i Kristovo poselství mnohem přitažlivější pro celý svět. Je zajímavé, že rasismus mohou posilovat i určité formy boje proti rasismu. Z tohoto zorného úhlu je nutno podotknout, že i rasisté jsou našimi bližními a bratry. Církev dává každému možnost, aby se zbavil rasistických názorů, a nezapírá ani chyby, jichž se určití členové církve dopustili. Chce rovněž dosáhnout, aby oběti rasismu nereagovaly násilnými prostředky a podobně rasistickým postojem vůči svým nepřítelům.

Dokument je symbolicky datován 3. listopadu, v den, kdy liturgie připomíná sv. Martina de Porrès, jehož otcem byl španělský šlechtic a matkou bývalá černošská otrokyně. Tento světec se stal dominikánským laickým bratrem a proslul svou nezištnou a obětavou láskou ke všem lidem, s nimiž přišel do styku v Jižní Americe.

Dokument uvádí důkazy, jak církev hlavně ve svých novověkých dějinách energicky vystupovala proti rasismu. R. 1537 Pavel III. v několika bulách odsoudil rasové pohrdání a zášti španělských dobytých proti americkým Indiánům. O století později papež Alexander VII. doporučoval hlavně apoštolským vikářům v Číně, aby respektovali domorodou kulturu. Převládá tehdy totiž názor, že obrácení na křesťanství má znamenat odklon od domácí kultury. V současném století papež Pius XI. energicky vystupoval proti různým koloniálním imperialismům, které rovněž šířily rasovou diskriminaci. R. 1937 v encyklice "Mit brennender Sorge" /S palčivou starostí/ nesmlouvavě pranýřoval rasistickou ideologii. A v současné době II. vatikánský koncil ve svých dokumentech ostře odsuzuje nenávist, pronásledování, projevy antisemitismu. Konstituce Radost a naděje jasně říká, že všichni lidé jsou stvoření k obrazu Božímu, mají tutéž přirozenost, původ, stejné povolání a úděl. Je proto nezbytné u návrat základní rovnost mezi všemi lidmi.

/Podle VR/

Holandská reformovaná církev, hlavní protestantská církev v Jihoafrické republice, vyjádřila své politování, že spolupracovala na zavedení rasové diskriminace: "Pokorně a s bolestí přiznáváme, že jsme vinni ospravedlnováním ideologie rasové diskriminace, které přinesla tolik utrpení." Tato ideologie odporuje zásadám křesťanské morálky, protože odporuje přikázání míru, lásky a spravedlnosti. Čelny této církve jsou všichni ministři a přední politikové, včetně presidenta.

ZAMYŠLENÍ O POUTI

Poutě dnes: Dnes se rodí zvláště v mladých křesťanech něco nového, co roste v jejich srdcích a nachází nadšené porozumění. Jsou to společné poutě. Co bylo dříve tradiční zvláště pro starší věřící, je dnes pro mladé i staré hlubokým prožitkem! Nikdo je k tomu nenutí, nikdo organizačně nepřikazuje. Tento jev musí mít nějakou vnitřní sílu, když je zde tak nadšené přijetí a ochota snášet všechny obtíže cesty. Nejsou to pouhé výlety ani rekreace. Jediná přitažlivá síla, která to všechno uskutečňuje, je modlitba, v tomto případě zvláště modlitba společná. Je to projev víry, vroucí projev společné víry. Co je pout? Cesta k posvátným místům s touhou srdce a s dychtivou myslí, abychom vyšli ze své všednosti a došli nejen k tomu posvátnému místu, ale tím více k tomu nejhlubšímu v nás a mezi námi - k Bohu! Kdo by nás vinil z vnějškovosti, nepostihl by to nové, co se zrodilo z potřeby víry. Posvátné místo nechápeme magicky! Je nám místem skrytého Boha, kde je nám dobře s Ním, kde se nám s Bohem daří tichý dialog. Pane, jde dobře, že jsme zde" /Mt 17,4/. V tom nás provázejí a podporují naši andělé strážní a svatí Boží, zvláště Matka Kristova, také Boží poutnice s Ježíšem. Je to forma společenství svatých. V tom duchu je cílem pouti obnova vnitřního člověka a také upevnění vzájemného společenství.

Následování Krista. Naše pouti se mají stát obrazem a zvláštním uskutečňováním následování Krista. Sám se stal poutníkem na této zemi. V tom duchu nám dává odkaz: "Já jsem Cesta, Pravda a Život" /Jan 14,6/. Kristus je cesta: Nemanipuluje, nenutí, neterorizuje, ale nabízí cestu, po níž půjde s námi jako se svými učedníky do Emauz. Otevírá mysl, dává oheň srdci, stává se naším Hostitelem i Hostem. Na našich poutích jsme jeho hosty, a proto nám prostírá stůl svého slova a své oběti.

Cílem toho, že je s námi spolupoutníkem, je také jeho pravda. Vzpomínáme, jaký zápas se vede často mezi pravdou a lží! Kolik životů tyto zápasy stály a stojí! Kristus nám nabízí cesty spravedlnosti a pokoje. Jeho cílem není triumf vítězů, ale pravda a život, světlo a spása. On nejen pravdu zjevuje, ale On je Pravda! Pravda která nezabíjí, ale dává se, obětuje. Je to pravda lásky. I nám se dává poznat při našich poutích při lámání svátostného Chleba ve své oběti. Modleme se, my hosté, které pozval na rozcestích, my malověrní, modleme se: "Zůstan s námi, neboť se připozdívá a den se už nachýlil" /Lk 24,29/. Kristus je Život. Dal svůj život, aby chom my měli život hojnější. Poutník. Poutník je člověk na cestě, uprášený, vedený svým cílem. Nestojí, ale jde. Kam jej oči vedou a nohy nesou? K Bohu! Pout je zvláštní cesta. Není to pouhá chůze nebo schůze, ani pochod s říznou hudbou a v krojích. Pro Boží království jsme unavení, žízniví a hladoví. Takové miluje Bůh, ale bohaté propouští s prázdnou. Přicházíme s modlitbou klanění, s modlitbou díky, smíru a prosb. Neseme břemeno každého dne, ale s radostí, neboť jdeme do nejkrásnějšího věčného Domova našeho nebeského Otce. V tom smyslu je každá pout připomínkou, že náš pozemský život, i kdyby byl sebedelší, je pouze krátkou cestou do našeho trvalého Domova v životě věčném. Proto na to denně myslet, podle toho žít je jedinou správnou moudrostí životní a na to nemyslet a podle toho nežít by bylo největší životní tragédií.

Z oběžníku pražského arcibiskupství č.10/88

CO NÁS ČEKÁ V PRVNÍM POLOLETÍ

Dílo Desetiletí duchovní obnovy zapouští pomalu své kořeny v církevním životě celé církve v Čechách a na Moravě. Následující přehled je výmluvným dokladem, že Desetiletí není jen záležitostí pražské církve, ale nachází svůj ohlas a zajisté má co říci věřícím i v jiných oblastech Čech a Moravy.

- 22. 4. PRAHA - vigilie k sv. Vojtěchovi v kostele sv. Markéty
- 13. 5. BRNO - bohoslužby slova ve 3 brněnských kostelích věnované sv. Klementu Marie Hofbauerovi
- 20. 5. BRNO - v brněnské katedrále bude poutní mše sv. věnovaná K. M. Hofbauerovi. Doufáme, že příslib kard. Glempa a kard. Groera se stane skutečností.
- 21. 5. TASOVICE, LOUKY u Znojma - pouti do těchto míst spojených s životem sv. Klementem Marii Hofbauera
- 3. 6. HRÁDEK u Vlašimi - mariánské poutí začne v 10.00 hod.
- 17. 6. České BUDEJOVICE - v katedrále započne oslavy svátku patrona druhého roku Desetiletí, biskupa sv. Jana Nepomuka Neumanna, slavnou mší.
- 18. 6. PRACHATICE - celonárodní poutí v rodišti sv. Jana Nep. Neumanna započne noční adorací ze soboty na neděli na místě zvaném "Na Parkánech", v neděli budou mše sv. /účast některého z amerických biskupů by velmi názorně ukázala universalitu církve/, odpoledne budou moci poutníci zhlédnout dramatické zpracování života sv. J. N. Neumanna v podání amatérského divadelního souboru.

Z P R Á V Y

V a t i k á n

O úloze biskupů jako učitelů víry diskutovali Jan Pavel II. a zástupci biskupů USA při setkání ve Vatikánu v době 8.-11.3. Šlo o pastorální pohled na biskupský úřad. Tento pohled musí brát v úvahu požadavky evangelizace a absolutní priority života dnešní církve. Musí zároveň odrážet věrně výzvu II. vat. koncilu k reformám a obnově.

Po ukončení návštěvy biskupů byla uspořádána tisková konference, na níž bostonský arcibiskup zdůraznil, že důvodem setkání nebylo napětí mezi biskupy a Petrovým nástupcem. Jediné napětí, které je v USA, je napětí mezi církví a světem, tak jak je tomu ostatně i v mnoha dalších zemích. V USA existují kulturní podmínky, jež brání evangelizaci, je tam silná snaha o svobodu, hledání svobody. V této zemi je hluboce zakořeněna nedůvěra k jakékoliv autoritě, zdůrazněno je osobní, soukromé svědomí.

Kard. Innocenti na tiskové konferenci zdůraznil, že to nebyla srážka mezi vítězi a poraženými, nebyly vydány žádné dokumenty ani prohlášení. Nesmí ovšem docházet ke kompromisu mezi "soukromým" svědomím a autoritou.

Světový tisk rozšířil zprávu, že kard. Ratzinger se vyslovil proti probíhajícímu "koncilnímu procesu za mír, spravedlnost a zachování stvoření", který po národních a kontinentálních setkáních

loni a letos má vyvrcholit světovým setkáním v korejském Soulu příští rok 1990. Zpráva byla nepřesná, kardinál řekl pouze, a to na okraj jiného tématu, že církev není na to, aby považovala za svůj cíl nastolovat politický mír; nesmí budít zdání, že nad své vlastní poslání má s ostatními náboženstvími považovat za úkol nastolit politický mír. Proti koncilnímu procesu se nestaví. Jeho evropské setkání se uskuteční 15.-21.května ve švýcarské Basileji.

Č e s k o s l o v e n s k o

Dne 14.3. přicestoval na Slovensko kard. Jozef Tomko, aby navštívil těžce nemocnou matku. Během této soukromé návštěvy se zastavil v Bratislavě, kde hovořil se seminaristy i s představenými. V Humenném celebroidal na Květnou neděli a setkal se s mladými katolíky: povzbudil je k apoštolátu a ke snaze o mravní úroveň života kolem nich. Na Zelený čtvrtek byl pozván slavit dopolední bohoslužbu v košickém domě sv. Alžběty /jeho rodiště patří do košické diecéze/. Odpoledne pak odjel do Bratislavy a v pátek autem odjel do Vídně, odkud odletěl do Říma.

Na Zelený čtvrtek 23.4. přijal otec kardinál Tomášek v katedrále sv.Víta od přítomných kněží obnovu kněžských slibů. V promluvě žádal přítomné laiky o modlitbu za kněze. Jím pak kladl na srdce, aby v nich byl přítomen ve farnostech Kristus. Jejich úkolem je služba duším, ne politika. V té souvislosti připomněl důrazně, že sdružení Pacem in terris bylo dekretem z 8.3.1982 zakázáno. Krásnou duchovní atmosféru zvýraznila i přítomnost všech tří světících biskupů: Kojetána Matouška, Jana Lebedy a Antonína Lišky.

M a ě a r s k o

Podle prohlášení vedoucího Církevního úřadu Imre Miklose má nový zákon o svobodě náboženství a svědomí "zajistit předpoklady pro autonomní působení církví". Nadále má být každému maďarskému občanovi zajištěna svobodná volba světového názoru bez nátlaku. Zákon má vyhlásit odluku církví od státu. Církev jako právní osoby nebudou vykonávat žádné státní funkce a "stát bude uznávat a respektovat jejich nezávislost a autonomii". Výbor složený ze zástupců vlády, církví a odborníků hodlá předložit základní linie plánovaného zákona o náboženství v květnu, v druhé polovině roku má jeho návrh být předložen k veřejné diskusi a r. 1990 projednán parlamentem.

30.12.1988 bylo 5 světících biskupů, Vilmos Dekany, rektor arcidiecézního semináře, P. Ľstrik Varszeghi, převor benediktinského opatství Pannonhalma, Istvan Acs, Mihaly Mayer a karmelitán P. Mendor Takacs, pro diecéze Esztergom, Eger, Pécs a Szekesfehervar. V sobotu 11.2.1989 byli tito biskupové vysvěceni kardinálem Lászlo Paskaiem. Z Vatikánu byl svěcení přítomen arc. F. Colasuonno, ze Slovenska biskup Ján Sokol, z Jugoslávie biskup Huszvar a z Rakouska biskupové Aichern, Krätzl a Krenn.

Poprvé se veřejně setkali v Maďarsku zástupci více než 10 organizací katolických laiků. Primas kard. Paskai řekl, že laická hnutí mají významnou úlohu v církvi, mají působit jako sůl a kvas. Setkání se účastnila i většina biskupů a vicepresident Papežské rady pro laiky, biskup Josef Cordes. Setkání umožnil nový zákon z 11.1. o svobodě sdružování a spolicích.

Ministr maďarské vlády Pocsgay prohlásil v Římě, že Svatý Otec bude v Maďarsku vítán při své návštěvě plánované na rok 1990. Oznámil také, že bylo rozhodnuto provést revizi procesu s kard. Mindszentym, který byl r. 1948 odsouzen na doživotí.

N i z o z e m í

Katolická církev chce v zemi vybudovat hospic pro umírající. Tím má být vytvořena "protiváha" vzhledem k diskusi o "pomoci ke smrti", šířící se v Nizozemí.

P o l s k o

Polské úřady usnadnily duchovní správu ve věznicích. Podle informace ministerstva spravedlnosti smějí kněží ihned určit jiné "úředně povolené" duchovní za své zástupce. V každé věznici mají být zřízeny prostory pro slavení bohoslužby a vězňům má být dovoleno vlastnit bibli a odebírat náboženský tisk.

S S S R

V obou duchovních akademích ruské pravoslavné církve, Moskvě a Leningradě, obdrželo od 1971 do 1987 vyšší teologické vzdělání 895 osob. Ve třech duchovních seminářích v Moskvě, Leningradě a Odeše za stejnou dobu nabylo vzdělání 2755 studentů v denním a 937 v dálkovém studiu. I jiná náboženská společenství v SSSR mají vzdělávací ústavy: arménská gregoriánská církev, gruzínská pravoslavná církev, luteráni a adventisté. Pro katolíky existuje vlastní seminář v Kaunasu a Rize. Islámští duchovní studují v Medresse a Kazachstanu, duchovní buddhistů v buddhistickém středisku SSSR v klášteře Ivorginsk a v Aginském.

Ukrajinský katolický kněz, řeholník kongregace redemptoristů P. Michail Vološin, byl odsouzen k 6 měsícům aktivní vojenské služby v sovětské armádě, protože 26.2. se účastnil veřejné pobožnosti. Sloužil totiž panychidu /zádušní obřad/ spolu s pravoslavným knězem na paměť 175. výročí narození ukrajinského národního básníka Tarase Ševčenko. Obřad se konal ve Lvově za účasti 25 tisíc věřících. Uvedený trest - aktivní vojenská služba - se nyní často užívá proti ukrajinským katolickým kněžím. Pravoslavný kněz je členem Ukrajinského helsinského výboru - prozatím nevíme, zda byl též potrestán. /Keston College/

I n d o n é s i e

Indonéská vláda zostřeje zákony pro zahraniční misionáře. Ministerstvo pro náboženské záležitosti vydalo nařízení, podle něhož zahraniční misionáři buď musí požádat o indonéské občanství, nebo opustit zemi. V současnosti je tam asi 200 zahraničních kněží a řeholníků, většinou z USA, dále Němci a Švýcaři. Indonéský klérus a episkopát pozůstává převážně z domorodců, přesto však je katolická církev stále odkázána na spolupráci zahraničních duchovních a řeholníků.

S e v e r n í K o r e a

Poprvé od konce korejské války /1953/ dovolila Severní Korea vstup dvěma jihokorejským kněžím, aby v Pchongjangu mohli slavit

bohoslužby. 29.11.1988 oba katoličtí duchovní obdrželi povolení k 10dennímu pobytu v zemi. Bohoslužby v katedrále v hlavním městě se účastnilo asi 60 věřících.

S a ú d s k á A r á b i e

400 tisíc katolíků v Saúdské Arábii je bez kněze. Je jich spíš víc. Přicházejí z celého světa a jsou zaměstnáni zejména u ropných a stavebních firem. Církevně patří země spolu s jinými zeměmi Arabského poloostrova k apoštolského vikariátu Arábie.

Pokusy vést dialog se saúdskými úřady k ničemu nevedly. Jako žárliví ochránci svatých míst islámu rozhodně a ne vždy blůdně blokovali každý návrh v tomto směru na rozdíl od jiných zemí v této oblasti. Raději chtějí být spolupracovníci "liberálního" krále Fahda kritizováni celým světem pro tuto tvrdohlavost, než aby se jim z muslimské strany vytýkalo, že nejsou s to vzdalovat "nevěřící" od posvátných míst.

V poslední době vzrostla nesnášenlivost a nepřátelství vůči jiným náboženským vyznáním, zvláště vůči křesťanům, morálním vlivem Chomeiního a přílivem četných "muslimských bratří", kteří vystupují jako strážci předpisů a tradice koránu. Nejsou zakázány jen křesťanské kultovní budovy a náboženské shromáždění, nýbrž každá modlitba na veřejnosti. "Kdo se chce modlit, ať tak činí doma," odpovídají, jestliže někdo se dožaduje práv, jak je muslimům poskytnuty v jiných zemích. /Podle TH 6/89/

B r a z í l i e

Za "největší masovou vraždu lidských dějin", v níž se dodnes "částečně pokračuje", označil brazilský misijní biskup Erwin Kräutler /pocházející z Rakouska/ už pět století trvající vyvražďování lidí mezi původními obyvateli Ameriky. Jak Kräutler řekl 30. 11. 1988 ve Feldkirchu, když přejímal "Cenu arcibiskupa Oscara Romera" založenou Katolickým mužským hnutím Rakouska, dostávají se i dnes Indiáni a všichni, kdo stojí v cestě bůžku "pokroku pod kola". Biskup prelatury Xingu - největší diecéze Brazílie - odsouil zejména vykořisťování přírodního bohatství v mezích Třetího světa mnohonárodními koncerny. Uživatelé těchto "hříšných struktur" jsou bohaté země, zatímco lidem v chudých oblastech světa je upíráno i to nejnужnější k životu.

Jako další příklad vykořisťování uvedl biskup Kräutler kácení více než 20 milionů hektarů dešťového pralesa, aby se získaly obrovské pastviny pro stáda skotu. Maso dobytka se vyváží za směšně nízké ceny do Evropy a do USA. "Brazilci budou umírat, ale hovězí dobytek bude žít," řekl biskup doslova.

Odpověď Evropy na veškeré toto bezpráví musí být opravdová solidarita a bratrské dělení, požadoval biskup ve své přednášce. Jen něco dát ze svého blahobytu je příliš málo. Úkolem církve je vybízet lidi k této solidaritě. Biskup řekl doslova: "Ježíš vzal na sebe lidský život radikálně a celý. Proto církev nemůže jinak než se postavit na stranu života." Církev nesmí zůstat neutrální, kde jde o život a smrt, jinak by se provinila "rouháním Bohu".

TH 2/89

Chudý je přísný pán; jen pro velkou lásku, kterou mu ukážete, vám odpustí tu skývu chleba, kterou mu podáte. sv. Vincenc z Paula

Z VELIKONOČNÍHO POSELSTVÍ SVATÉHO OTCE

Na Svatopetrském náměstí se na Hod Boží velikonoční shromáždilo asi 170-180 tisíc věřících. Jan Pavel II. začal poselství slovy světečnického evangelia: "Proč hledáte živého mezi mrtvými? Není zde, byl vzkříšen." Tato slova slyší Maria Magdalena, Jana a Maria Jakubova u prázdné hrobky, do níž bylo pohřbeno v páteční večer Ježíšovo tělo. Třetího dne našly hrob prázdný a kámen odvalený. Hle, to je pascha, totiž přechod Páně. V Jeruzalémě slavívali památku na onu noc, v níž Jahve prošel Egyptem a osvobodil Izrael z otroctví a uvedl ho na cestu do zaslíbené země. Právě o této noci Bůh znovu prošel Jeruzalémem, prošel cestou utrpení Ježíše, který se stal poslušným až k smrti a vykoupil každou neposlušnost. Kristus, nový Adam, vykoupil neposlušnost prvního Adama a nás všech, jeho synů a dcer podle těla. V ukřižovaném a zmrtvýchvstalém Kristu byl svět znovu navrácen Bohu, aby byl proměněn podle božského plánu.

Bůh i nadále prochází zmrtvýchvstáním svého Syna, Syna člověka. Prochází jím a osvobozuje jako v době exodu, jako ve chvíli, v níž vstává a proměňuje svět. Bůh přechází a osvobozuje od strachu, který tísní tolik našich bratří a sester tváří v tvář nejistě budoucnosti všude na světě, přechází tam, kde smrt projevuje novou strašlivou krutost, kde utrpení vtiskuje svá stigmata do těl i duší, přechází tam, kde neexistují důstojné životní podmínky pro opravdu lidský život kvůli nedostatku bytů, promiskuitě a potulnému způsobu života, kde kvůli sobectví vysychá plodnost manželství a rozpadá se rodina, kde se vykořisťují a kazí nevinné děti, kde se znásilňuje jejich bezbranná dobrota, kde se obchoduje s neřestí a žena je přitom znovu a znovu hlavní obětí. Bůh přechází a osvobozuje při přechodu zmrtvýchvstání od hrozeb nesnášenlivosti jakéhokoliv místa, kam hlásání o této události zmrtvýchvstání ještě nedospělo nebo kde je mu bráněno, kde jsou svědomí znásilnována, kde věřící v Krista nemohou ho veřejně vzývat a trpí pronásledování kvůli lásce k němu a k jeho církvi a kvůli své věrnosti obřadům a vlastním tisíciletým náboženským tradicím. Bůh přechází zeměmi, kde se křesťané nemohou shromažďovat kolem oltářů, aby slavili Eucharistii, kde stádeček čeká na vlastní pastýře, neboť zakouší, jak mu chybí, a touží po něm. Jejich náboženská svoboda, přestože je hluboce pocítována ve svědomí a vepsána do ústav států a mezinárodních úmluv, je i dnes často nejhrůznějším způsobem pošlapávána. Bůh přechází i tam, kde na neklidném a zkrvaveném horizontu různých zemí se ještě neukazuje kýžený pokoj, kde proti sobě bojují lidé, přestože jsou to bratři, uhranutí ničením a nenávistí, jak je tomu dosud v milovaném a trýzněném Libanonu. A ještě v přechodu zmrtvýchvstání Bůh prochází celým stvořením, dílem svých rukou, a osvobozuje je od otroctví, do něhož je uvrhl hřích. Ve zmrtvýchvstání Kristu povstává i země, i nebe povstává. V jeho krvi je všechno usmířeno: člověk s Bohem, sám se sebou, s přírodou.

Církev stojí u Kristova hrobu jako ony ženy. Hle, kámen je odvalen a hrob je prázdný. Církev dnes opět slaví tento den, který učinil Pán. Obnovuje ho a zpřítomňuje. Vždyť pascha trvá beze změny. Pán stále přichází, nelze ho vymazat z dějin celého stvoření. Zmrtvýchvstání Krista nebylo v dějinách jen přidáno, jsou to dějiny člověka, a to celé, beze zbytku, dějiny vepsané do tohoto jediného dne, který učinil Pán, aby mohl vytvořit všechny věci."

Po projevu Sv. Otec vyjádřil blahopřání v 53 řečech. Český řekl: "Kristus vstal z mrtvých, pokoj vám!" Nakonec udělil apoštolské požehnání *Urbi et Orbi*.

S O U Č A S N O S T : P Á T R Á N Í P O N E Z N Á M Ě M T E R O R I S T O V I

"Připrav se, jdem si pro tebe!" Tak zněl telefonát neznámého muže, který ve 2 hodiny v noci probudil na faře v Malé Morávce v Jeseníkách faráře Otaka Šváčka; téhož dne 23. února o tom informoval pražského kardinála Tomáška. Ten rovněž téhož dne nechal osobním poslem doručit předsedovi vlády ČSSR Lad. Adamcovi a na vědomí ministru vnitra ČSSR Fr. Kinclovi dopis tohoto obsahu:

"Obracím se na Vás ve velmi vážné a naléhavé záležitosti.

Dne 23. února 1989 byl na faře v Malé Morávce, okres Rýmařov, tamější administrátor P. Otakar Šváček probuzen ve dvě hodiny v noci telefonem, v němž nějaký anonym řekl: "Připrav se, jdem si pro tebe." Totéž se v tutéž hodinu přihodilo jeho sousedovi P. Ivanu Fišarovi.

Tato příhoda se dá vyložit různě. Přesto však nelze brát na lehkou váhu obavu kněží, kterých se to týká.

Ostražitost odpovědných orgánů církve vůči podobným hrozbám zvyšuje také skutečnost, že i případy vražd kněží v minulých letech zůstávají podnes bez přesvědčivého objasnění.

Proto si dovoluji upozornit na naléhavou potřebu, aby příslušné státní orgány ve zvýšené míře zabezpečovaly osobní bezpečnost všech občanů, zvláště pokud jde o vedoucí činitele v oblasti nejen občanské, ale i církevní."

P. Šváček oznámil příhodu časně ráno SNB v Rýměňově. Příslušník, který se dostavil, mu sdělil, že věc musel oznámit i StB a že oba útvary zařídí trvalé střežení fary zde i ve Vrbně, kam neznámý telefonoval v tutéž dobu totéž. Farář vyjádřil podezření, že vyhrožování může mít spojitost s dvěma kardinálovými dopisy L. Adamcovi z 20. a 21. ledna 1989, které visí v kostelních vývěskách obou farností a kvůli nimž dostal varování od okresního církevního tajemníka.

Bezpečnosti se ujala bezpečnost P. Šváčka viditelným střežením ve dne v noci. Zdá se, že byla upozorněna na tento případ ministerstvem vnitra. V rámci pátrání po teroristovi došlo k jednání na Okresní správě SNB za účasti náčelníka, jeho zástupce, církevního tajemníka a faráře. Ten poděkoval za navržené další intenzivní střežení /s legitimováním podezřelých, s doprovodem na cestách/ a přijal jen nenápadné další střežení. K své domněnce, že původce telefonátu by mohl být některý člen strany, uvedl důvody /z jeho záznamu/:

1/ Když se v minulém roce podepisovala petice o 31 bodech... byl jsem osobně výhrůžným způsobem varován před šířením této petice jedním členem strany z mé farnosti.

2/ Když jsem se 20. 2. t.r. osobně ptal p. preláta Vymětala, zda by mohl kněz ty dva dopisy otce kardinála z 20. a 21. 1. mít v kostelní vývěsce, odpověděl mi pouze toto: "Ať počítá s tím, že na něho přijde StB."

3/ Případný terorista by mohl být i příslušník policie, který odposlouchává telefonní rozhovory, a to z těchto důvodů: Když jsem 23. 2. volal do Prahy o radu, co mám dělat, byl můj hovor s Prahou asi po dvou minutách náhle přerušen /a telefon úplně ohluchl/. Stejně tak další mé telefonáty s P. Ivanem Fišarem a

s P. Janem Můčkou byly podobným způsobem přerušovány. /Je to uvedeno i v zápisu šetření případu z 27. 2./

Pan major Koruna mi na řekl, že u nás jsou zákony, které něco takového policii nedovolují. Ale poděkoval mi, že jsem na tuto skutečnost upozornil."

O nedovolenosti zveřejnění kardinálových dopisů nepadlo při všech jednáních ani slovo. Zato F. Šváček napsal Katolickým novinám, že by je měly v plném znění uveřejnit nebo odpovědět v rubrice "Ptali jste se".

Je konec března a v Malé Morávce je klid. Sluší se tedy vzít spravedlivě na vědomí, že Bezpečnost dokáže dělat dobrou práci - na rozdíl od Václavského náměstí v lednu - , ať i když jde jen o katolického faráře.

SOLIDARITA S VĚZNI SVĚDOMÍ

Ve Svatém týdnu před velikonočními svátky, v úterý 21. 3. obnovily se prastaré tradice církevního azylu, kostely se staly útočištěm pro ty, kterým jejich svědomí nedalo zapomenout na nespravedlivě vězněné a pronásledované.

Byl jsi ve vězení, Pane, a právě tito na Tebe nezapomněli, neboť Tě vidí i v malých a bezbranných.

V Praze u sv. Jiljí jich bylo asi 600.

Michal Holeček

OBSAH :

Svatořečení Anežky České	1
Světový den mládeže	2
Úmysly Apoštolátu modlitby: Odzbrojení - Sv. Vojtěch	3
J. Zahradníček: Sv. Vojtěch - Zlepší se osud břevn. kláštera ?	5
Dopis O. kard. Tomáška o osudu břevnovského kláštera	5
Evropský most modliteb - 1. výročí dvou dopisů O. kardinála	7
Desetiletí duchovní obnovy	7
Výbor křesť. pomoci - Rostou nám sídliště bez kostelů	8
Aktivita křesťanů SSSR	9
J. Zvěřina žádá zrušení rozsudků	10
Uveřejněte listy O. kardinála Tomáška!	11
Poděkování O. kardinálovi za dopis z 21.1. - Modlitební zápas	12
Ohlas na televizní vysílání	13
Ve Vídni o lidských právech a svobodách	14
Výzva k dialogu	15
Dr. V. Frei píše Dr. Dienstbierovi	16
Církev proti rasismu	17
Zamyšlení o pouti	18
Co nás čeká v prvním pololetí	19
Zprávy	19
Z velikonočního poselství Sv. Otce	23
Současnost: Pátrání po neznámém teroristovi	24
Solidarita s vězni svědomí	25

Hlásejte evangelium ne ústy, ale příkladem!

Charles de Foucauld.